

Висновки. Передусім варто зазначити, що міграційні рухи є так звані "індикатором" реакції населення на зміни в економічному, політичному, соціальному житті будь-якого суспільства. Розмір, напрямки та масштаби таких процесів певною мірою свідчать про стабільність або, навпаки, про нестабільність суспільного розвитку. Процес трудової міграції в Україні має тенденцію до зростання. Саме тому необхідно для більш ефективного використання трудових ресурсів варто запровадити систему моніторингу міграційних потоків населення й удосконалити законодавче забезпечення тощо, оскільки просто зупинити трудову міграцію неможливо, то варто використовувати її позитивні наслідки та намагатися зменшити негативні.

Література

1. Проект ЗУ "Про Державну міграційну службу" від 06.09.2011. – 3692-В.
2. Кравченко В.Г. Тенденції трудової міграції в Україні / В.Г. Кравченко // Часопис Київського університету права. – 2012. – № 2. – С. 125-129. – С. 126.
3. Пуригіна О.Г. Міжнародна міграція : навч. посібн. / О.Г. Пуригіна, С.Е. Сардак. – К. : Вид. центр "Академія", 2007. – 432 с.
4. Федосова В.І. Передумови, чинники та наслідки зовнішньої трудової міграції в Україні // Збірник наукових праць ЛНТУ. – Ч. 2. – Луцьк : Вид-во ЛНТУ, 2010. – Вип. 7 (28).
5. Україна 2020: демографічні та міграційні виміри безпеки. Аналітична записка / Український ін-т публічної політики. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://old.uipp.org.ua/index.php?page=publications&id=41>
6. Моніторинг ситуації у соціальній сфері України за червень 2012 року / Центр перспективних соціальних досліджень. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://cpsr.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=206:-2012-&catid=17:2010-06-44-31&Itemid=24
7. Топ-10 країн, куди емігрують українці. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://scandalissimo.kiev.ua/top-10-kraj-in-kudy-emihruyut-ukrajintsi.htm>
8. Протягом останнього року рівень абсолютної бідності.... [Електронний ресурс]. – Доступний з http://fpsu.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=8732%3A-----33-&catid=71%3A2009-08-01-15-59-55&Itemid=37&lang=uk
9. Держком. статистики України. Статистична інформація. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://ukrstat.gov.ua/>
10. Україна в рейтингу економічної свободи Heritage Foundation.... [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://rbc.ua/ukr/top/show/ukraina-v-reytinge-ekonomicheskoy-svobody-heritage-foundation-zanyala-10012013094000>.

Рудзинская Р.О., Кудын С.И. Внешняя трудовая миграция в современном украинском обществе: предпосылки, факторы и последствия

Отражены предпосылки возникновения, факторы и тенденции внешней трудовой миграции в Украине, классифицированы позитивные и негативные экономические, социальные и демографические последствия внешней трудовой миграции по странам выезда и странами въезда работников.

Ключевые слова: внешняя трудовая миграция, трудовой мигрант, факторы внешней трудовой миграции, экономические, социальные и демографические последствия внешней трудовой миграции.

Rudzinska R.O., Kudyn S.I. External labor migration in contemporary Ukrainian society: pre-conditions, factors and consequences

In the article pre-conditions of origin, factors and tendencies of external labour migration, are reflected in Ukraine, the positive and negative economic, social and demographic consequences of external labour migration are classified after countries – importers and by the countries – exporters of workers.

Keywords: external labour migration, factors of external labour migration, economic, social and demographic consequences of external labour migration.

УДК 659.1.005

Ст. викл. П.П. Остапишин – Львівська філія Київського національного університету культури і мистецтв

СУБ'ЄКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВІДНОСИН У ГАЛУЗІ РЕКЛАМИ

Розглянуто проблему відсутності чіткої регламентації повноважень органів державної влади у системі забезпечення безпеки інформаційних відносин у галузі реклами. Запропоновано організаційну модель безпеки інформаційних відносин у галузі реклами як структуру системи адміністративного забезпечення безпеки інформаційних відносин, що відображає організаційні взаємовідносини між її елементами.

Ключові слова: інформаційні відносини, реклама, державні органи влади, телебачення, радіо, громадськість.

Суб'єктом права виступає фізична або юридична особа, яка є учасником національних чи міжнародних правовідносин [4, с. 680]. Суб'єкт управління – це певна фізична або юридична особа, наділена певними управлінськими функціями щодо предмета управління. У нашому випадку, суб'єктом забезпечення безпеки інформаційних відносин у галузі реклами виступає держава Україна, яка через діяльність своїх органів виконавчої влади зобов'язана, відповідно до Конституції України, забезпечувати національну безпеку у всіх напрямках, зокрема й інформаційному.

Організація (від франц. *organisation* – впорядкування, від лат. *organum* – інструмент, знаряддя) [4, с. 294]:

- 1) властивість будь-якого матеріального об'єкта, що виявляється у впорядкованості структури, внутрішньої будови. Організація означає сукупність пов'язаних між собою складових частин (елементів) відповідного об'єкта, а також зв'язків (взаємовідносин) між ними та іншими об'єктами, внаслідок чого утворюється певне зовнішнє органічне середовище;
- 2) соціальна функція суспільства, завдяки якій створюються виробничо-економічні та інші системи, встановлюється динамічна рівновага між їх елементами, забезпечується сталість і водночас розвиток різних суспільних структур. Функціональні характеристики організації полягають у змінах у системі під впливом зовнішніх і внутрішніх умов на основі вдосконалення її параметрів;
- 3) одна з універсальних функцій соціального (зокрема й державного) управління. У такому розумінні організація означає складову змісту управління діяльності щодо впорядкування певних суспільних відносин (об'єктів управління), раціональної побудови органів (апарату) управління (суб'єктів управління), а також системи управління загалом як сукупності відповідних управлінських елементів, що перебувають у відношеннях та зв'язках між собою і утворюють органічну цілісність, єдність.

Відповідно до ч. 3 ст. 6 Закону України "Про інформацію", "державну інформаційну політику розробляють і здійснюють органи державної влади загальної компетенції, а також відповідні органи спеціальної компетенції" Організаційна модель безпеки інформаційних відносин у галузі реклами – це структура системи адміністративного забезпечення безпеки інформаційних відносин, що відображає організаційні взаємовідносини між їх елементами.

Суб'єктами забезпечення безпеки інформаційних відносин у галузі реклами є [3, ст. 4]: Верховна Рада України; Президент України; Кабінет Міністрів України.

ністрів України; Рада національної безпеки і оборони України; міністерства та інші центральні органи виконавчої влади; Національний банк України; місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування; громадяни України, об'єднання громадян. Також до суб'єктів забезпечення інформаційної безпеки потрібно віднести: суди загальної юрисдикції; прокуратура України; Збройні Сили України, Служба безпеки України, Служба зовнішньої розвідки України, Державна прикордонна служба України та інші військові формування, утворені відповідно до законів України.

Питання інформаційної безпеки вирішують також у процесі діяльності інші органи виконавчої влади, зокрема: Міністерство внутрішніх справ України, Міністерство транспорту та зв'язку України, Міністерство освіти і науки України, Державний комітет телебачення і радіомовлення України та ін.

Одним із ключових органів державного управління інформаційною сферою є Державний комітет телебачення і радіомовлення України (далі – Держкомтелерадіо України), що діє на підставі "Положення про Державний комітет телебачення і радіомовлення України", затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 11.07/ 10.07 р., № 897 [5] та "Положення про Державний комітет телебачення і радіомовлення України", затвердженого Указом Президента України від 27.08.03 р., № 920/2003 [6].

Для виконання покладених на нього завдань у сфері інформаційної безпеки у галузі реклами Держкомтелерадіо має організаційні, контрольні та дозвільні повноваження.

1. Організаційні: подає в установленому порядку пропозиції щодо формування державної політики і вдосконалення системи управління в інформаційній та видавничій сферах, визначення пріоритетів подальшого розвитку таких сфер, формування державної політики у сфері захисту суспільної моралі; розробляє в межах своїх повноважень проекти документів з питань розширення доступу до національних інформаційних ресурсів і вживає заходів для впровадження новітніх інформаційних технологій; сприяє підвищенню рівня інформаційного забезпечення населення відповідно до європейських стандартів; готує та подає Кабінету Міністрів України пропозиції щодо підвищення рівня інформаційної представленості України та Надання органам виконавчої влади послуг в Інтернет; вживає заходів для розширення інформаційної сфери, підвищення її функціональних можливостей та ефективності, інформує громадськість про свою діяльність, стан розвитку інформаційної та видавничої сфер й ін.
2. Контрольні: розробляє заходи щодо запобігання внутрішньому і зовнішньому інформаційному впливу, який загрожує національним інтересам держави; забезпечує в межах своїх повноважень реалізацію державної політики стосовно державної таємниці, здійснення контролю за її збереженням у Держкомтелерадіо, на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери його управління й ін.
3. Дозвільні: здійснює ліцензування і реєстрацію спеціалізованих друкованих засобів масової інформації сексуального чи еротичного характеру та контроль за дотриманням ними ліцензійних умов; видає дозволи на розповсюдження зарубіжних друкованих засобів масової інформації в Україні й ін.

У механізмі інформаційної безпеки потрібно виділити такий орган, як Національна рада з питань телебачення і радіомовлення, яка діє на підставі Закону України "Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення" від 23.09.97 р., № 538/97-ВР [2]. Створення цієї Ради прямо передбачене п. 13 ст. 106 Конституцією України, і її формують Президент України і Верховна Рада України.

До переліку функцій Національної ради, зокрема, входить:

- здійснення заходів щодо забезпечення свободи слова масової інформації, прав та законних інтересів споживачів, виробників розповсюджувачів масової звукової, візуальної, аудіовізуальної інформації і даних;
- провадження ліцензування телерадіомовлення, встановлення нормативно-правових засад ліцензування та стандарти якості телерадіопрограм;
- забезпечення раціонального використання радіочастотного ресурсу держави; контроль за дотриманням законодавства України у сфері телебачення і радіомовлення, ліцензійних умов та стандартів якості телерадіоорганізаціями.

Національна рада з питань телебачення і радіомовлення в межах своєї компетенції приймає обов'язкові для всіх відомчі нормативно-правові акти та рекомендації, які врегульовують діяльність суб'єктів теле- та радіомовлення, а саме: Положення "Про порядок ліцензування каналів мовлення", затверджене Наказом Національної ради з питань телебачення і радіомовлення від 28.09.00 р., № 12 [7], "Рекомендації щодо реклами та спонсорування", затверджені Наказом Національної ради з питань телебачення і радіомовлення від 14.07.04 р., № 807 [8]. Національна рада з питань телебачення і радіомовлення фактично здійснює контроль за діяльністю телерадіоорганізацій, які здійснюють трансляції на території України і певною мірою контролює зміст цих трансляцій.

При Президентові України відповідно до Указу Президента України "Про Національну комісію з утвердження свободи слова та розвитку інформаційної галузі" від 06.06.06 р., № 493/2006 [9] утворено Національну комісію з утвердження свободи слова та розвитку інформаційної галузі (далі – Комісія), яка є консультативно-дорадчим органом.

До її основних завдань належать: підготовка пропозицій щодо виконання зобов'язань України, які випливають з її членства в Раді Європи, ОБСЄ, інших міжнародних організацій, а також досягнення Україною відповідності політичній складовій Копенгагенських критеріїв 1993 р. щодо набуття членства в Європейському Союзі у частині забезпечення стабільності та ефективності функціонування відповідних інститутів, які гарантують демократію, принципи свободи слова та розвиток засобів масової інформації (далі – політична складова Копенгагенських критеріїв) та виконання відповідних положень Плану дій "Україна – Європейський Союз" [9].

Істотну допомогу в роботі органів державного управління інформаційною сферою надають спеціалізовані консультативно-дорадчі органи, до складу яких, окрім представників відповідних державних органів, входять і представники громадськості. Певною мірою це стосується діяльності Міжвідомчої ради з питань кінематографії при Міністерстві культури і туризму України, яка розглядає найважливіші питання діяльності в галузі кінематогра-

фії, пропозиції зі вдосконалення державної політики в цій галузі; розробляє пропозиції з державної підтримки вітчизняної кінематографії; сприяє залученню інвестицій у цій сфері тощо [10].

Діяльність Громадської експертної ради з питань захисту суспільної моралі, яку створено при Державному комітеті телебачення і радіомовлення України (далі – Держкомтелерадіо) сприяє здійсненню аналізу процесів і тенденцій, що відбуваються у сфері захисту суспільної моралі, розробленню відповідних рекомендацій для Держкомтелерадіо; участі у підготовці проектів законів та інших нормативно-правових актів, національних програм у сфері захисту суспільної моралі; науково-методичному та інформаційному забезпеченню роботи, спрямованої на розвиток духовності та моральності громадян; наданню експертно-аналітичної допомоги Держкомтелерадіо тощо [11].

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України "Про деякі питання щодо забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики" від 15.10.04 р., № 1378 [12] виключно з представників громадських організацій, професійних спілок, інших об'єднань громадян, органів місцевого самоврядування, засобів масової інформації створюються Громадські ради. Ці суто громадські за своїм складом органи створюються з метою координації заходів, пов'язаних з проведенням консультацій з громадськістю (у формі публічних громадських обговорень та вивчення громадської думки) та моніторингу врахування громадської думки.

Для координації цих заходів громадські ради виконують функції, що пов'язані з: підготовкою пропозицій до орієнтовного плану проведення консультацій з громадськістю; опрацюванням отриманих за результатами проведених консультацій з громадськістю пропозицій та зауважень з питань формування і реалізації державної політики, поданням їх відповідному державному органу тощо. Хоча координація заходів, пов'язаних з проведенням консультацій з громадськістю, становить на сьогодні основний напрям діяльності громадських рад, їх потенційні можливості на цьому не вичерпані. Адже, як свідчить практика, в ряді випадків вони можуть додатково здійснювати й інші завдання.

Публічні громадські обговорення як форма залучення недержавних суб'єктів до процесів формування реалізації державної політики передбачають проведення конференцій, форумів, громадських слухань, "круглих столів", теле- або радіодебатів, дискусій, інших форм інтерактивного спілкування.

Порівняно з публічними громадськими обговореннями, найбільш оптимальною на сьогодні формою залучення недержавних суб'єктів до участі в державному управлінні є вивчення громадської думки, що здійснюється шляхом проведення соціологічних досліджень та спостережень (опитування, анкетування, контент-аналізу інформаційних матеріалів), проведення експрес-аналізу коментарів, інтерв'ю, інших матеріалів у пресі, радіо, телебаченні, а також опрацювання та узагальнення висловлених у зверненнях громадян зауважень і пропозицій тощо.

Громадський контроль за діяльністю органів державного управління інформаційною сферою може також здійснюватися шляхом подання громадянами відповідним державним органам інформаційних запитів щодо надан-

ня інформації про діяльність цих органів у порядку, визначеному Законом України "Про інформацію" [1].

Способом впливу на органи державного управління інформаційною сферою в процесі здійснення громадського контролю за їх діяльністю є подання фізичними особами в порядку, визначеному Законом України "Про звернення громадян" від 02.10.96 р., № 393/ВР-93 [13], скарг на дії та рішення цих органів, внаслідок яких були порушені права, законні інтереси та свободи громадян, створені перешкоди у їх здійсненні, незаконно покладені обов'язки чи притягнуто до відповідальності. Удосконалення організаційно-правових засад участі недержавних суб'єктів у державному управлінні інформаційною сферою має відбуватися, зокрема, шляхом: розширення делегованих державою органам місцевого самоврядування повноважень у сфері інформаційних відносин; законодавчого закріплення механізму здійснення представниками громадських організацій у сфері захисту авторських суміжних прав, суспільної моралі перевірок суб'єктів господарської діяльності щодо дотримання ними законодавства в цих сферах; розширення компетенції громадських рад при органах державного управління інформаційною сферою шляхом закріплення за ними експертно-аналітичних, нормативно-проектних завдань, а також громадський контроль за діяльністю відповідних органів управління з правом оскарження їх дій та рішень [14, с. 39].

З наведеного вище можна зробити висновок про відсутність чіткої регламентації повноважень органів державної влади в системі забезпечення безпеки інформаційних відносин у галузі реклами. Крім того, діяльність органів, які контролюють рекламну діяльність в Україні відповідно до ст. 26 Закону України "Про рекламу", не збігається з діяльністю органів, що уповноважені контролювати інформаційну безпеку. Як правило, ці повноваження окреслені загальними (декларативними) нормами, які не відображають специфіки забезпечення безпеки предмета дослідження – інформаційних відносин у галузі реклами. Вважаю, що існує потреба у розробленні відповідного законопроекту, який забезпечував би правове регулювання інформаційної безпеки, через діяльність відповідних уповноважених державних органів влади з такими його розділами: 1) загальні положення, у якому висвітлювалися б основні поняття та терміни; 2) загрози інформаційній безпеці, у якому було б наведено чітку класифікацію потенційно можливих загроз; 3) компетенція органів державної влади та місцевого самоврядування в галузі інформаційної безпеки; 4) відповідальність за порушення інформаційної безпеки, у якому було б окреслено склади адміністративних правопорушень, процедура притягнення до відповідальності за порушення інформаційної безпеки та компетенція уповноважених органів.

Література

1. Закон України про інформацію: За станом на 1 грудня 2002 р. Офіційне видання / Верховна Рада України. – К. : Парламентське видавництво, 2002. – 24 с.
2. Закон України "Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення" від 23.09.97 р., № 538/97-ВР // Відомості Верховної Ради України від 24.12.1997-1997 р., № 48, стаття 296.

3. Закон України "Про основи національної безпеки України" від 19.06.03 р., № 964 – IV// Відомості Верховної Ради України від 26.09.2003-2003 р., № 39, стаття 351.

4. Юридична енциклопедія. – В 6 т. / ред. Ю.С. Шемшученко. – К.: Вид-во "Українська енциклопедія" ім. М.П. Бажана, 1998. – Т. 4. – 720 с.

5. "Положення про Держком. телебачення і радіомовлення України" затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 11.07.07 р., № 897 // Офіційний вісник України від 27.07.2007 р., № 52, стор. 28, стаття 2102.

6. "Положення про Держком. телебачення і радіомовлення України" затверджене Указом Президента України від 27.08.03 р., № 920/2003 // Офіційний вісник України від 12.09.2003 р., № 35, стор. 18, стаття 1884.

7. "Положення про порядок ліцензування каналів мовлення", затверджене Наказом Національної ради з питань телебачення і радіомовлення від 28.09.00 р., № 12 // Офіційний вісник України від 26.01.2001 р., № 1, том 1, стор. 439, стаття 53.

8. "Рекомендації щодо реклами та спонсорвання" затверджен: Наказом Національної ради з питань телебачення і радіомовлення від 14.07.04 р., № 807.

9. Указ Президента України "Про Національну комісію з утвердження свободи слова та розвитку інформаційної галузі" від 06.06.06 р.

10. Наказ Міністерства культури і мистецтв України "Про Міжвідомчу раду з питань кінематографії" від 01.04.2004 р., № 194 // Офіційний сайт Міністерства культури і туризму: \www.mincult.gov.ua.

11. Наказ Державного комітету телебачення і радіомовлення України "Про затвердження Положення про Громадську експертну раду з питань захисту суспільної моралі" від 14.05.04 р., № 141 // Офіційний вісник України від 18.06.2004 р., № 22, стор. 265, стаття 1532.

12. Постанова Кабінету Міністрів України "Деякі питання щодо забезпечення участі громадян у формуванні та реалізації державної політики" від 15.10.04 р., № 1378 // Офіційний вісник України від 05.11.2004 р., № 42, стор. 71, стаття 2773.

13. Закон України "Про звернення громадян" від 02.10.96 р., № 393/ВР-93 // Відомості Верховної Ради України від 19.11.1996-1996 р., № 47, стаття 256.

14. Бурило Ю. Участь недержавних суб'єктів у здійсненні державного управління державною сферою / Ю. Бурило // Правова інформатика. – 2007. – № 4 (16).

Остапцишин П.Ф. Субъекты организация и обеспечения безопасности информационных отношений в области рекламы

Рассмотрена проблема отсутствия четкой регламентации полномочий органов государственной власти в системе обеспечения безопасности информационных отношений в области рекламы. Предложена организационная модель безопасности информационных отношений в области рекламы как структуру системы административного обеспечения безопасности информационных отношений, которая отражает организационные взаимоотношения между ее элементами.

Ключевые слова: информационные отношения, реклама, государственные органы власти, телевидение, радио, общественность.

Ostapysyn P.F. Entities, organizations and information security relations in the field of advertising

The problem of lack of clear regulation of state power in the system security of information relations in the field of advertising. An organizational model of information security relations in the field of advertising as a framework of administrative information security relationship that reflects the organizational relationships between its elements.

Keywords: information relations, advertising, public authorities, television, radio and the public.

ДО ВІДОМА АВТОРІВ СТАТЕЙ

Під час підготовки статей до збірника науково-технічних праць "Науковий вісник НЛТУ України" радимо авторам дотримуватись таких рекомендацій.

Вимоги до оформлення. Обсяг тексту статті – 8-16 сторінок. Мова публікації – українська, російська чи англійська. Формат паперу – А4, поля документа – 2 см по периметру. Електронний варіант потрібно створювати за допомогою текстового редактора MS Word 2003, або використовувати редактор Word молодших версій, але документ зберігати у форматі *.doc. Шрифт – Times New Roman, розмір – 14 points, рядки – через 1.5 інтервали.

Вимоги до структури статті. На початку статті обов'язково проставляють індекс УДК (Універсальної десятикової класифікації), в заголовку українською мовою зазначають: вчене звання, ініціали і прізвище автора (або авторів), науковий ступінь, назва закладу, в якому виконано роботу, назва статті, анотація та ключові слова. Далі – російською та англійською мовами: ініціали і прізвище автора (або авторів), назва статті, анотація та ключові слова. (кожна анотація має бути не меншою ніж 500 знаків).

Автор поданої до друку статті повинен чітко уявити коло читачів, на яке він розраховує. Рекомендуємо дотримуватись деяких загальних правил побудови науково-технічної статті: чітко і зрозуміло сформулювати постановку задачі; доступно викласти методику її розв'язання; зробити висновки – науковцям або дати практичні рекомендації – виробникам. Наукова праця повинна містити необхідні характеристики описаних конструкцій чи схем, але в ній не має бути ні зайвого опису історії питання, ні відомих з підручників ілюстрацій, даних, математичних викладок.

У процесі підготовки рукопису необхідно користуватися науково-технічними термінами відповідно до чинних стандартів на термінологію, наведений матеріал не повинен дублювати таблиці. Скорочення слів, імен, назв у тексті статті не допускаються. Можливе використання тільки загальноприйнятих скорочень – мір (тільки після цифр), хімічних, фізичних і математичних величин. Назви установ, підприємств, марки механізмів і т.ін., що згадуються в тексті статті вперше, необхідно писати повністю (вказуючи в дужках скорочену назву); надалі цю назву можна наводити у скороченому вигляді.

У таблицях необхідно точно вказувати одиниці фізичних величин, у назвах граф слова скорочувати небажано. Таблиці потрібно виконувати переважно вздовж листа з максимальною насиченістю інформації в рядках. Надто громіздких таблиць складати не рекомендується.

Ілюстрації (фотографії та рисунки) до статті дозволяється подати у окремому файлі у форматі *.cdr (редактор CorelDRAW), *.tif або *.jpg (редактор PhotoShop, 300 dpi, b/w або Grayscale) чи оформлених у середовищі MS Excel. Зверніть увагу, що вони будуть надруковані у чорно-білому варіанті. У тексті статті посилання на ілюстрації беруть в круглі дужки, позиції на рисунках розташовують за годинниковою стрілкою і вони повинні відповідати наведе-